

Vaccinatiegraad

Expert: Hans van den Kerkhof

Arts Maatschappij en Gezondheid, infectieziekte bestrijding, coördinator regionaal consulenten infectieziekte bestrijding bij het RIVM

Relatie tot het thema

"Ik ben Hans van den kerkhof en ik ben arts infectieziekten bij het landelijke coördinatie infectieziektebestrijding RIVM. Ik heb tussen 1991 en 2012 gewerkt bij de GGD Zuid-Holland Zuid, zoals dat destijds heette, en ik heb mij daar veel bezighouden met infectiebestrijding en ook een aantal epidemieën van infectieziekten tegengekomen. In 1991 ben ik in dienst gekomen bij de GGD en een van de eerste grote gebeurtenis die daar gebeurde was in 1992, september, de grote polio-epidemie die ook in onze regio destijds begonnen is. Het heeft destijds veel indruk op mij gemaakt en ik heb daar ook veel geleerd. In 1999 was er ook een grote mazelen epidemie en ook daar heel veel zieken gehad ook bij ons in de regio het hele land, in totaal 25000. Ee vermoeden dat er ongeveer zoveel zijn geweest. Het zijn grote aantallen veel mensen destijds in het ziekenhuis zijn opgenomen en ook echt mensen overleden. In 2005 is er vervolgens een grote epidemie geweest met rode hond, ook weer met erg veel zieken en ook een groot aantal zwangeren destijds ziek is geworden en zoals u weet; rode hond is met name voor zwangere moeders in verband met het risico voor het ongeborn kind, is een groot probleem. Daarna is er in 2014 de volgende mazelenepidemie geweest. Is voorlopig even de laatste epidemie, maar ja, de volgende, wanneer die precies zich aan zal dienen dat weten we niet, maar daar kunnen we zeker wel op wachten.

Daling van de vaccinatiegraad

Er is momenteel in Europa het probleem van een dalende vaccinatiegraad. Dat geldt zowel voor de DKTP prik; tegen difterie, kinkhoest, tetanus en polio mellitus (dus kinderverlamming) als voor de BMR-prik. Waarbij het voor de BMR-prik eigenlijk nog een beetje slechter gesteld is. Nederland is niet een land dat in splendid isolation bestaat; er zijn heel veel internationale contacten en we zien momenteel eigenlijk in heel Europa een zelfde dalende vaccinatiegraad en de afgelopen 2 jaar grote epidemieën van met name mazelen in erg veel landen om ons heen. Ook erg veel landen waar wij regelmatig op vakantie gaan; denk aan Frankrijk, denk aan Duitsland en Italië. Het risico op import van mazelen is erg groot en we zien momenteel in afgelopen jaren zijn wij een beetje gespaard geweest. Wie zien eigenlijk vooral 10-20 geïmporteerde mazelen casussen dat zich voordoet. Maar ja, het is afwachten wanneer er weer een grote epidemie zich hier voorkomt, zeker in het licht van de sterk dalende vaccinatiegraad die we de afgelopen jaren zien; erg zorgwekkend kan ik wel stellen.

Geen "one size fits all" oplossing

De oplossing van dit ingewikkelde probleem is in ieder geval zeker niet eenvoudig. We hebben hier te maken met verschillende groepen, waarbij er geen one-size-fits-all-oplossing is. We zullen alle groepen individueel moeten benaderen en vooral moeten we bedenken wat de meest effectieve oplossing is om hier aan te werken. Ik denk ook niet dat het op heel korte termijn opgelost kan worden. Het zal een forse investering vragen, zowel van de gemeente als van de GGD om deze neergaande trend in ieder geval te keren. Ik denk dat een deel van de oplossing zit in het feit dat we echt met deze groep in gesprek moeten gaan en dat gesprek zal met bevindelijk gereformeerden een ander gesprek zijn dan bij de groepen rondom kritische prikkers of de antroposofische mensen. We zullen met hun moeten praten en dat zal met name moeten gebeuren rondom de eerste vaccinatie. Ik denk dat het dan heel belangrijk is dat er meer ruimte komt voor de jeugdverpleegkundige en de jeugdarts om met deze mensen in gesprek te gaan, om te horen voor wat de reserveringen zijn, wat hun zorgen zijn want die kunnen velerlei zijn. Dat kan variëren van denken dat er gif in zit of dat de fabrikant er heel veel geld aan verdient of dat een kind niet in staat is om op zo'n jonge leeftijd al met zulke prikken en zoveel antigenen, met zo veel ziektes te worden geconfronteerd. Ze zijn erg bang dat dat te veel is voor het systeem en dat is iets waar in ieder geval mensen meer uitleg over we moeten krijgen. Ik denk dat het een erg goed initiatief is van onze regio om hier specifiek aandacht aan dit probleem te geven, omdat niet alleen hier maar ook elders dit probleem speelt en wij ook op landelijk niveau erg geïnteresseerd zijn in eventueel mooie oplossingen die hier worden uitgevonden, omdat die mogelijk ook elders ook toepasbaar kunnen zijn. Dus ik zal zeker met erg veel interesse volgen welke interventies, ontwikkeling er hier in de regio komende jaren plaatsvinden."